

УВОД

1. ПРЕДМЕТ ИЗУЧАВАЊА ЕКОНОМИКЕ ПРЕДУЗЕЋА

Економија је научна дисциплина у којој се изучавају економске законитости у привреди.

Посматрана у ширем смислу може се схватити као економски систем који је одређен: својим економским циљевима, елементима усмереним на остварење тих циљева, улазним елементима, као претпоставком за остварење циљева и функционисањем тј. смишљеним и организованим претварањем улазних елемената у излазне.

Појавни облици организовања економије:

- 1) макро,
- 2) мезо,
- 3) микро.

1. Макроекономија, изучава економију друштва, са свим материјалним, вредносним и природним елементима, као и људима активно укљученим у економску активност.

Макроекономија, изучава систем друштвене привреде са њеном инфраструктуром материјалних и људских фактора, и њеном организационом надградњом.

Карактеристике макроекономије су: друштвена подела рада, укључивање тржишта у процес друштвене репродукције, понашање система у складу са економским законима, постојање тржишта рада и капитала.

2. Мезоекономија, изучава организационе везе између макроекономије и микроэкономије. Њене карактеристике су: усклађивање супротности између макроекономије (друштвене економије) и микроэкономије (произвођача-појединаца), управљање по економским принципима,

остваривање организационих облика адекватних тим принципима и друштвеним условима.

3. Микроекономија, изучава економске активности основних носилаца у привређивању.

Циљеви микроекономије су следећи: обезбеђење средстава потрошње, (личне и заједничке), обезбеђење услова за рад и активности, обезбеђење сталне запослености и др.

Економија, као комплексна наука се изучава у више научних дисциплина. Основне економске науке су: економика предузећа, финансије, комерцијално пословање, маркетинг, економска географија, математика, статистика, књиговодство и др.

2. ПОЈАМ И ЗАДАЦИ ЕКОНОМИКЕ ПРЕДУЗЕЋА

Пословна економија предузећа је научна дисциплина која изучава економске законитости које делују у пословању предузећа. Откривање и коришћење ових законитости у организовању процеса репродукције доприноси побољшању резултата привређивања. У том циљу, пословна економија посебно проучава улагања у репродукцију, резултате репродукције, односе између улагања и резултата и факторе који их условљавају.

Улагања у репродукцију врше се у облику трошења рада, средстава за рад и материјала и у облику ангажовања средстава. Резултати пословања су физички производ са својим употребним квалитетима, вредност остварене производње и нова вредност. Остварење већих резултата уз што мање улагања је основни циљ пословне економије. На улагања делују бројни фактори чије је изучавање неопходно да би се могле предузимати одговарајуће мере за остваривање оптималних резултата. Процес производње и потрошње је сталан процес и са растом броја становника и растућим потребама сваког појединца, све се више намеће потреба повећања производње уз снижење трошкова да би се потребе људи могле потпуније подмирити. Потребе људи су разноврсне и њих је могуће обезбедити остварењем производње и обављањем услуга у производним, прометним и услужним предузећима.

Економска активност представља свесно деловање радних људи на стварању и производњи нових употребних вредности, на њиховој размени ради расподеле, тј. њихове потрошње. Циљеви пословне економије предузећа су у основи идентични са циљевима друштвене репродукције. Они се, углавном, свode на задовољавање друштвених потреба појединачних, друштвених и репродукционих. Принципи, методи и облици подмиривања тих потреба су променљиви. У нашој привреди ови циљеви се остварују под утицајем економских законитости и мера друштвено-економског система.

У предузећима се остварују различити односи између резултата и улагања што је последица разлика у објективним и субјективним условима и методама организовања процеса репродукције. Тежиште изучавања пословне економије предузећа су трошкови као вредносни израз утрошених елемената у процесу репродукције. Економија предузећа практично изучава мере којима се утиче на резултате и улагања, а тиме и на квалитет економије. У том циљу се